

TAPIO
YHTEISKUNTAVASTUU-
RAPORTTI

2019

Metsien käyttöä *kestävästi*

Sisällysluettelo

- 3. Toimitusjohtajan terveiset
- 4. Tapio muuttuvassa
toimintaympäristössä 2019
- 9. Metsän, luonnon ja
paikkatiedon asiantuntija
- 13. Taloudellinen vastuu
- 15. Sosiaalinen vastuu
- 18. Ympäristövastuu

Menestystä ja hyvinvointia metsästä ja luonnosta!

Vuosi 2019 muutti metsien ympärillä käytävää keskustelua voimakkaasti niin Suomessa kuin globaalisti. Metsä on ollut Suomen kansantalouden kivijalka ja on odotettavissa, että metsillä tulee olemaan vieläkin merkittävämpi ja monimuotoisempi rooli jatkossa.

Viime vuosi nosti metsien taloudellisen hyödyntämisen rinnalle voimalla monimuotoisuus- ja ilmastokysymykset. Ilmastönäkökulmat tarkoittavat metsien kannalta suuria, vielä uutta tutkimustietoakin edellyttäviä kysymyksiä.

Monimutkaistuva toimintaympäristö kirittää meitä kehittämään osaamistamme, jotta kykenemme vastamaan metsänomistajien ja heitä palvelevien asiantuntijoiden ja organisaatioiden sekä luonnossa liikkuvien tarpeisiin.

Rakennamme yhdessä asiakkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme kanssa ratkaisuja, joiden avulla uusi tutkittu tieto yhdistetään koeteltuihin hyviin käytäntöihin ja viedään arkipäivän toteutukseen mahdollisimman tehokkaasti ja mutkattomasti, uusimpia teknisiä ratkaisuja hyödyntäen.

Seuraavilla sivuilla on muutamia kirkkaimia liiketoimintatamme, jota voi kokonaisuutena kuvata metsiin kohdistuvana vastuullisuusliiketoimintana. Edistämme meidän me asiakkaidemme kanssa metsien monipuolista ja vastuullista käyttöä.

Anne Ilola

Tapio-konsernin toimitusjohtaja

Tapio muuttuvassa toimintaympäristössä 2019

Peilasimme vuoden
yhteiskuntavastuutekojamme
toimintaympäristömme
megatrendeihin.

Ilmastonmuutos ja monimuotoisuuden väheneminen

Ilmastonmuutoksen torjuminen on suuri haaste, jossa metsät ovat yksi keskeisistä ratkaisuista. Metsien osalta avaintekijöitä ovat metsävarojen kestävä käyttö, hiilensidonta metsiin, fossiilipohjaisia tuotteita korvaavien biopohjaisten tuotteiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun kysymykset.

TAPIOSSA 2019: TEHOA HIILENSIDONTAAN JA MONIMUOTOISUUDEN VAHVISTAMISEEN

- Tapion siemenviljelysten siemenillä vahvistetaan metsien uudistumiskykyä, kasvua ja kannattavuutta. **Yhden vuoden aikana jalostetuilla siemenillä perustetut metsät sitovat Suomessa kiertoaikansa kuluessa noin 10 miljoonaa tonnia enemmän hiilidioksidia kuin paikallisella alkuperällä perustetut metsät.** Tämä hiilensidonnan lisäys on suuruusluokaltaan noin kolmannes Suomen metsien nykyisestä hiilinielusta.
- Panostimme monimuotoisuuden turvaamiseen monilla hankkeilamme. Metsäalan tutkijat kokoava Metsäpolitiikkafoorumi julkaisi politiikka- ja tutkimussuosituksia monimuotoisuuden turvaamiseen. Monimetsä-, Luontolaatu- ja Lajiturvahankkeet edistivät myös talousmetsien luonnonhoitoa käytännön tasolla. Talousmetsien luonnonhoidon omatoimiseen opiskeluun laadittiin uusi verkossa käytettävä avoin opiskeluaineisto.
- Metsänhoidon suosituksia päivitettiin jatkuvan kasvatuksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta. Päivitystyöhön osallistui laaja joukko metsä- ja ympäristöalan toimijoita. Järjestimme aiheista koulutuskierroksen, webinaareja ja viestintäkampanjan, jotta päivitetty tieto saavuttaisi metsäammattilaiset ja metsänomistajat mahdollisimman tehokkaasti.
- Koordinoimme ilmastonmuutoksen arjen vaikutuksiin pureutuvaa Ilmastonmuutos haltuun – Ennakoi, varaudu, sopeudu -viestintäkampanjaa. Yhteisessä viestinnässä oli mukana järjestöjä, kuntia ja muita kiinnostuneita toimijoita. Kaukaa viisasta metsänhoitoa -yhteiskampanja kokosi puolestaan metsänomistajalle perustiedot ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja tiivistä yhteen Metsänhoidon suositusten mukaiset keinot.
- Suomensien hoidossa yhteensovitettavia kysymyksiä ovat suometsien metsävarat, puuhuolto, suometsien hoito ilmastonmuutoksen kannalta sekä monimuotoisuus- ja vesiensuojelukysymykset. Koordinoimme Metsäpolitiikkafoorumin teema oli Suometsien kokonaisanalyysi, jonka politiikka- ja tutkimussuosituksia julkaistiin alkuvuodesta 2020. Monipuolisten metsänhoitomenetelmien käyttöönottoa suometsissä edistettiin myös metsäammattilaisten koulutuksilla, joissa käsiteltiin jatkuvapeitteistä metsänkäsittelyä.
- Suojelusoiden ennallistamiseen ja suometsien hoitoon panostettiin kouluttamalla paikkatietoaineistoja ojitussuunnittelijoille sekä palauttamalla vesiä kuivuneille suojelualueille. Julkisuudessa olleeseen keskusteluun metsistä tulevasta aiemmin arvioitua suuremmasta vesistökuormituksesta vastattiin MetsäVesi-hankeella, jossa päivitettiin uudet valtakunnalliset arvot metsätalouden vesistökuormituksesta.

Teknologia muuttaa toimintatapoja

Digitaalisten työvälineiden käyttö metsäalalla yleistyy nopeasti. Kehittyvä teknologia mahdollistaa uudenlaisen liiketoiminnan kehittämisen ja erilaisten näkökulmien paremman huomioimisen metsäalalla. Metsä-, luonto- ja paikkatietoa yhdistämällä pystytään tehostamaan toimintaa.

TAPIOSSA 2019: DIGITAALISIA VÄLINEITÄ PÄÄTÖKSENTEKOON

- **Metsänhoidon suositustiedon digitalisointihankkeemme tuo metsätiedon vapaasti saatavilla kaikille ajasta ja paikasta riippumatta vuodesta 2020 alkaen.** Digitalisointi helpottaa metsäalalla toimivien töitä niin maastossa kuin suunnittelutehtävissäkin. Se mahdollistaa myös aivan uudenlaisten palveluiden kehittämisen.
- Kehitimme paikkatietoa hyödyntävän eTapio-päätöstukijärjestelmän, jonka avulla metsänomistaja pystyy arvioimaan metsätilalla tehtäviä metsänhoitotoimia kannattavuuden, hiilitaseen ja luontoarvojen perusteella. Yhteistyössä Simosol Oy:n kanssa kehitetty palvelu julkaistaan vuonna 2020.
- Ammattikäyttöön tarkoitettu TAPIO ForestKIT -metsätietojärjestelmä tehostaa metsätöiden suunnittelua ja toteutusta. Sen lisäosien avulla on tarkasteltavissa esimerkiksi erilaisten hakkuu- ja metsänhoitovaihtoehtojen sekä puutavaralajien hintojen vaihtelun vaikutuksia pitkälle tulevaisuuteen. TAPIO ForestKITin kautta hallintoitava metsäpinta-ala nousi vuonna 2019 yhteensä yli kahteen miljoonaan hehtaariin.
- Uusi Metsäanalyysit-palvelumme osoittautui hyödylliseksi metsänhoidon toimintamallien laadinnassa. Sen skenaario- ja ennustelaskelmat toivat tietoa kuntien ja kaupunkien päätöksentekoon ja mahdollistivat taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten tavoitteiden yhteensovittamisen metsien käytössä. Analyysien kautta kasvatettiin kuntasektorin tietoisuutta hiilensidonnasta.
- Paikkatiedon käyttö laajenee nopeasti. Esimerkiksi Metsäteollisuus ry:n ja Sahateollisuus ry:n tilaamassa hankkeessa paikkatietoa hyödynnettiin uudella tavalla. Tapion tuottama karttatase auttaa puunostajia priorisoimaan suojeluarvoja koskevat tarkistukset alueille, joilla avoimen paikkatiedon perusteella saattaa olla FSC-standardin mukaisia luontokohteita laajoina ja yhtenäisinä kokonaisuuksina. Parantaa suojeluarvojen huomioon ottamista puunhankinnassa.
- Uuden teknologian käyttöönotto vaatii tuekseen osaamista. Metsätalouden vesiensuojelua tehostettiin kouluttamalla eri organisaatioista yhteensä 80 oijen kunnostuksen suunnittelijaa hyödyntämään uusia paikkatietotyökaluja, joiden avulla suunnittelua voidaan tehdä valuma-aluelähtöisesti.

Vuorovaikutus ja jännitteet metsäkeskustelussa

Metsistä on moneksi. Monimutkaisia ja keskenään ristiriitaisia tavoitteita joudutaan yhteensovittamaan ja etsimään nopeita ratkaisuja haasteisiin. Vastakkainasetteluiden muodostamat jännitteet, aktivismi ja vähättely näkyvät someajan nopeatahtisissa metsäkeskusteluissa.

TAPIOSSA 2019: RATKAISUIHIN KESKUSTELUN KAUTTA

- Tuomme metsä-, luonto- ja paikkatiedon osaajana metsäkeskusteluun tutkimustietoon, käytäntöön ja asiantuntemukseen liittyviä sisältöjä, jaamme parhaita käytäntöjä sekä luomme verkostoja ja keskusteluareenoja. Analysoimme lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia ja kokoamme tietoa helposti omaksuttavaan muotoon. Kuuntelemme hämmennystä ja pyrimme vähentämään sitä. Tuomme keskusteluun eri sävyjä ja luomme ymmärrystä eri heimojen välille.
- **Metsänhoidon suositusten merkitys on suuri metsätiedon tuottajana ja välittäjänä. Ainutlaatuista on toimintatapa, jossa metsä-, ympäristö- ja luontoalan asiantuntijat kokoontuvat analysoimaan tutkimustietoa ja laativat suositukset parhaista käytännöistä.** Metsänhoidon suosituksissa esitellään erilaisia metsänhoidon vaihtoehtoja taloudelliset-, monimuotoisuus- ja ilmastonäkökulmat huomioiden.
- Jännitteitä ja ymmärtämistä helpotetaan myös historian ja kulttuurin tuntemisella. YLE TV1 esitti Metsälehdessä toimittajan ideasta lähteneen Suomi on metsäläinen -sarjan keväällä 2019. Sarjassa kerrotaan metsän vaikutuksesta Suomeen ja suomalaisuuteen sekä metsätalouden merkityksestä menneiden, nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnille.
- Tapio-konsernin verkkosivujen sivulatauksia oli yli 10 miljoonaa kertaa, mikä kertoo yleisestä kiinnostuksesta metsä-, luonto- ja paikkatietoa kohtaan. Kävijät purkavat metsäkeskustelun ajankohtaisia aiheita myös Tapon Metsälehdessä aktiivisella keskustelupastalla.
- Tiedon ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi järjestimme lukuisia koulutuksia sekä seminaareja ja webinaareja. Esimerkiksi ”Jatkuva kasvatus Metsänhoidon suosituksissa – totta vai tarua”-webinaarissa toimimme ajankohtaiseen keskustelunaiheeseen monipuolisia näkemyksiä.
- Biotalous.fi on kaikille avoin palvelu, joka sisältää uusiutuviin luonnonvaroihin pohjautuvien tuotteiden esittelyjä, blogikirjoituksia biotalouden aiheista ja jakaa biotalousuutisia sosiaalisessa mediasa. Olemme toimineet palvelun ylläpitäjänä vuodesta 2014 yhteistyössä palvelua rahoittavien ministeriöiden kanssa.

MEGATRENDI

Metsien monikäytöstä hyvinvointia

Metsistä on saatavilla muutakin kuin puuta: metsien terveyshyödyt, ekosysteemipalvelut ja lisääntyvä kotimaanmatkailu luovat metsien käytölle uusia mahdollisuuksia.

TAPIOSSA 2019: METSIEN TERVEYSHYÖDYT OSAKSI ARKEA

- Tutkimustietoa metsien myönteisistä vaikutuksista fyysiseen, henkiseen ja sosiaaliseen terveyteen on tullut runsaasti. **Kansanterveyttä metsästä -hankkeessa kokosimme kuntien hyvinvointikoordinaattoreiden kanssa ratkaisuja, joilla metsien terveyshyötyjä saadaan tiiviimmin osaksi kuntalaisten arkea.** Tavoitteena on myös, että terveyden ja hyvinvointialan toimijat ottaisivat metsien terveyttä- ja hyvinvointia lisäävät vaikutukset tiiviimmin osaksi palvelutarjontaansa.
- Metsien kasvavat vierailijamäärät saattavat tulevaisuudessa aiheuttaa hyvinvoinnin lisäksi myös ristiriitoja. Kehitimme tutkimuslaitosten kanssa kestävän matkailun mittareita, joiden avulla voitaisiin hallitusti kehittää matkailun kasvua kulttuuriympäristöissä.
- Kiinnostus kotimaanmatkailua kohtaan näkyi luonto- ja retkeilykirjojen sekä Loisto navigointi- ja karttaohjelmien kasvava myyntinä Tapon Karttakeskuksessa. Oppaat ja kartat innostavat lähimatkailuun ja tuovat turvallisuutta luonnossa liikkumiseen.

ORGANISAATIO JA LIIKETOIMINTA

Metsän, luonnon ja paikkatiedon asiantuntija

Tarjoamme riippumatonta tietoa ja tehokkaita ratkaisuja sekä käytännönläheisiä työvälineitä elinvoimaiseen metsätalouteen ja metsien kestävään hyödyntämiseen metsänomistajille ja heitä palveleville organisaatioille.

Rakennamme menestystä, kilpailukykyä ja hyvinvointia metsistä ja luonnosta yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Tavoitteemme on auttaa asiakkaita pääsemään päämääriinsä, olivatpa ne yhteiskunnallisia, taloudellisia tai virkistyksellisiä. Luonnossa liikkujille Tapion kirjat, kartat, oppaat ja digitaaliset tuotteet tuovat turvallisuutta ja elämyksiä.

Tapio-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tapio Oy sekä tytäryhtiö Tapio Palvelut Oy. Tapio Oy tarjoaa metsän ja luonnon asiantuntijapalveluita valtiolle ja toimii myös konsernin emoyhtiönä. Omistajanohjauksesta vastaa valtioneuvoston kanslia. Yhtiön toimitusjohtaja on Anne Ilola. Tapio Palvelut Oy tarjoaa erilaisia metsätalouden ratkaisuja metsänomistajille, kunnille ja oppilaitoksille, julkaisee Metsälehteä sekä tarjoaa paikkatieto-osaamista ja aineistoja digitaalisessa ja painetussa muodossa. Tärkeimmät brändimme ovat Tapio, Karttakeskus ja Metsälehti.

Asiantuntijapalveluita kestävään metsätalouteen

Tapio tarjoaa asiantuntijapalveluita liittyen metsänhoitoon, metsäluontoon, vesienhoitoon, metsien infraan, paikkatietoon sekä metsävarojen hallintaan. Palveluissa yhdistyvät asiantuntijuus ja moderni teknologia. Tarjontaamme kuuluvat erilaiset selvitykset ja analyysit, kehittämisprojektit, työryhmätyöt, koulutukset, vaikutusarvioinnit, riskiarvioinnit ja auditoinnit.

Ylläpidämme Metsänhoidon suosituksia, jotka on laadittu Tapion johdolla laajassa yhteistyössä metsä- ja ympäristöalan asiantuntijoiden kanssa. Metsänhoidon suositukset perustuvat tutkimustietoon ja käytännön kokemuksiin. Käynnissä oleva Metsänhoidon suositusten digitalisointi mahdollistaa suositustiedon jakamisen suoraan metsäalan käyttämiin tietojärjestelmiin ja sähköisiin palveluihin vuoteen 2021 mennessä. Digitaaliset Metsänhoidon suositukset tulevat helpottamaan metsäalalla toimivien töitä; tulevaisuudessa metsänhoidon suositustietoa voi lukea, kuunnella ja katsoa aina ajantasaisesti eri järjestelmistä ajasta ja paikasta riippumatta.

Tapio on kehittänyt digitaalisia työkaluja ja ratkaisuja, jotka edistävät uusien toimintatapojen käyttöönottoa ja helpottavat tiedonsaantia. Uusi eTapio-päätöstukijärjestelmä ottaa huomioon metsänomistajan henkilökohtaiset tavoitteet, kuten metsätalouden kannattavuuden, hiilitaseen ja luontoarvot. Yhteistyössä Simosol Oy:n kanssa kehitetty palvelu julkaistaan keväällä 2020.

TAPIO ForestKIT -metsätietojärjestelmällä hallinnoidaan nyt jo yli kahta miljoonaa metsähehtaaria. Ammattikäyttöön suunniteltu TAPIO ForestKIT tehostaa metsätöiden suunnittelua ja toteutusta. Sovellukseen on saatavilla erilaisia lisäosia, kuten IPTIM, joka tarjoaa mahdollisuuden tarkastella erilaisten hakkuu- ja metsänhoitovaihtoehtojen sekä puutavaralajien hintojen vaihtelun vaikutuksia pitkälle tulevaisuuteen.

Uusi Metsäanalyytit-palvelu osoittautui hyödylliseksi metsänhoidon toimintamallien laadinnassa. Tapio on auttanut mm. kaupunkikehityksen yhteydessä metsiä koskevia taloudellisia, ekologisia ja sosiaalisia tavoitteita ennuste- ja skenaariotarkastelun avulla.

Metsälehti palvelee lukijoitaan

Metsälehti tarjoaa ajankohtaista tietoa, metsäalan tuoreimmat uutiset, sekä vinkkejä metsänkasvatukseen ja puukauppaan metsänomistajille ja kaikille metsästä kiinnostuneille. Metsälehti on riippumaton ja Suomen laajalevikkisin metsäalan julkaisu. Metsälehti ylläpitää Metsälehti.fi-verkkosivustoa, jolta löytyy hyödyllisen tiedon lisäksi metsäalan aktiivisen keskustelupalsta ja blogitekstejä. Metsätiedolle on kysyntää, Metsälehden verkkosivujen kävijämäärä ylitti 100.000 rajan ja lehden levikki kasvoi neljättä vuotta peräkkäin. Metsälehti on vaikuttava toimija niin tiedon välittäjänä kuin ajankohtaisena metsäkeskustelun alustana.

Paikkatiedolla on kasvava tarve

Karttakeskus on julkaissut karttoja jo sata vuotta. Tänä päivänä Tapion Karttakeskus –palvelut keskittyy karttojen ja kirjojen ohella paikkatietoon ja on mukana kehittämässä uusia innovatiivisia palveluita ja tuotteita. Yhdistämällä metsä- ja luontotietoa paikkatietoon on mahdollista luoda aivan uudentyyppisiä tuotteita ja palveluita kirjojen, karttojen, oppaiden ja digitaalisten tuotteiden lisäksi.

Paikkatietoprojektimme auttavat asiakkaita jalostamalla sijaintitiedon konkreettisiksi tuloksiksi. Karttakeskus toimittaa paikkatietoaineistoja ja niiden käsittelypalveluita, paikkatietoanalyysijä sekä toteuttaa erilaisia paikkatiedon ylläpidon ja tuotteistuksen ulkoistuspalveluita.

Jalostettuja siemeniä

Tapion siemenviljelysten siemenillä vahvistetaan metsien uudistumiskykyä, kasvua ja kannattavuutta. Siemenkeskuksen asiakkaina ovat metsäpalveluita tuottavat yritykset, taimitarhat ja yksityiset metsänomistajat. Osuutemme jalostettujen siementen markkinoista Suomessa on lähes puolet. Tuotamme yleisimmin metsätaloudessa käytettävien männyn ja kuusen siementen lisäksi raudus- ja visakoivun sekä lehtikuusen siemeniä. Jalostetuista siemenistä kasvaneet puut kasvavat nopeammin ja ovat parempilaatuisia, mikä turvaa puun riittävyttä biotalouden eri tarpeisiin.

Vastuullisuus Tapiossa

Vastuullisuus on Tapion liiketoiminnan lähtökohta. Vaikutamme vahvasti metsäalan käytäntöjen kehittymiseen ja luonnon parissa toimimiseen, siksi on ensiarvoisen tärkeää, että vastuullisuus ja kokonaiskestävyyden huomiointi ovat lähtökohtana kaikessa toiminnassamme.

Vuoden 2019 vastuullisuustavoitteet nojautuvat yhtiömme arvoihin – vastuullisuuteen, yhdessä menestymiseen ja uudistumiskykyyn. Vastuullisuuden mittarina ovat konsernin kannattavuutta kuvaava liikevoittoprosentti, asiakaskokemuksen suosittelemiseksi sekä henkilöstötyytyväisyys. Vuoden 2019 aikana uudistimme strategiaamme ja päivitimme sen yhteydessä myös vastuullisuustavoitteitamme. Vuodesta 2020 lähtien vastuullisuuden mittarina on myös ympäristö vastuuseen liittyvien palveluiden liikevaihto.

Toimimme hyvän hallintotavan ja Tapion eettisen ohjeistuksen mukaisesti. Yhteiskuntavastuun käytännön työtä johtaa toimitusjohtaja ja

ohjaa yhtiön hallitus, jotka käsittelevät vastuullisuusteemaa neljännesvuosittain tulostavoitteiden seurannan yhteydessä. Olemme myös yritys vastuuverkosto FIBS:n jäsen.

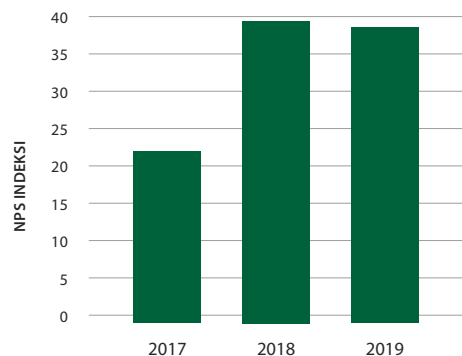
Sidosryhmiä ja asiakasta kuunnellen

Meille jatkuva yhteistyö sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa on olennainen osa kestävä metsätalouden rakentamista. Kuuntelemme palautetta ja vaihdamme ajatuksia heidän kanssaan vuoden aikana monissa eri yhteyksissä. Osallistumme aktiivisesti metsäalan tapahtumiin ja kierrämme messuilla, joissa tapaamme niin metsäalan ammattilaisia kuin metsänomistajia ja luonnosta kiinnostuneita. Organisaatiomme asiantuntijoina on aktiivisesti mukana sosiaalisessa mediassa ja seuraamme kiinnostuksella muun muassa verkkosivujemme keskustelupalstalla käytävää metsäkeskustelua. Asiakaskokemusta mittaamme vuosittain tutkimuksella, johon poimitaan satunnaisotannalla vastaajia kaikista asiakasryhmistämme.

VASTUULLISUUSTAVOITTEET JA MITTARIT

Asiakaskokemusindeksi (NPS)

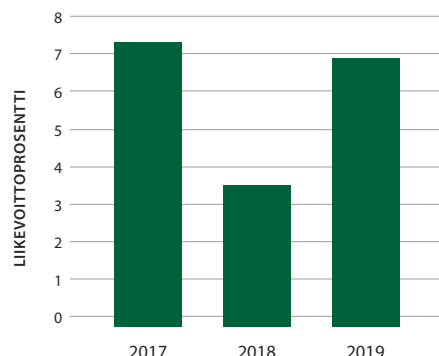
Tavoitteemme: **Tyytyväinen asiakas**
Mittarina asiakaskokemuksen suosittelemiseksi (NPS)

2018/2019 luvut eivät ole asiakasryhmämuutosten takia täysin vertailukelpoisia.

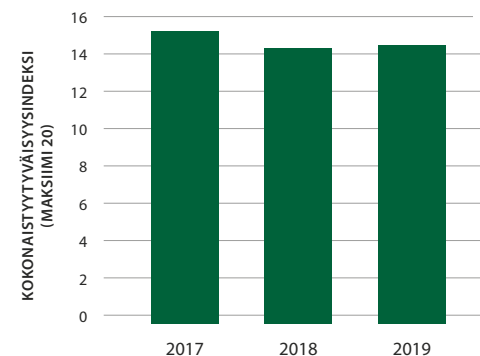
Liikevoitto

Tavoitteemme: **Jatkuvuuden varmistava konsernin kannattavuus**
Mittarina liikevoittoprosentti

Henkilöstötyytyväisyys

Tavoitteemme: **Motivoitunut henkilöstö ja hyvä työympäristö**
Mittarina henkilöstötyytyväisyys

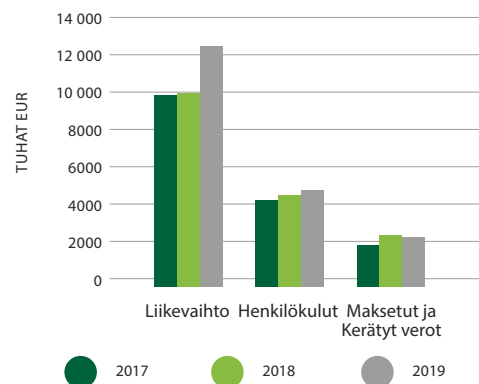
Uusi tavoite ja mittari vuodelle 2020:

Positiivisten ilmasto- ja ympäristövaikutusten kasvattaminen. Mittarina: Ympäristö vastuuseen liittyvien palveluiden liikevaihto

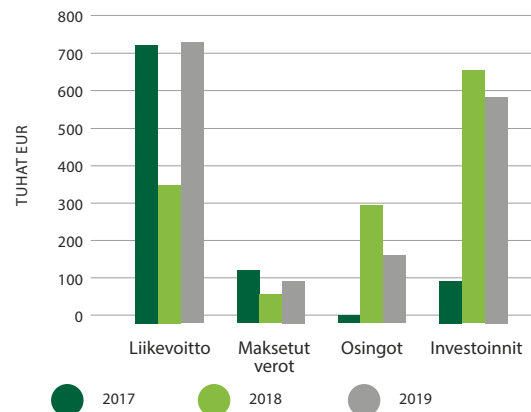
Taloudellinen vastuu

Tapio konsernin kehitys vuonna 2019 oli myönteistä ja liiketoiminnan taloudellinen tulos parantui selvästi edellisvuodesta. Tuottamamme taloudellinen lisäarvo jakautuu eri tahoille yhteiskunnassa. Välitön vaikutus näkyy maksamissamme veroissa, osingoissa, palkoissa ja palveluiden hankkimisessa muilta yrityksiltä. Välillinen vaikutus on tuottamissamme palveluissa, jotka auttavat asiakkaitamme ja sidosryhmiämme kehittämään omaa toimintaansa, löytämään uusia ratkaisuja liiketoimintansa kehittämiseen sekä saavuttamaan taloudelliset tavoitteensa.

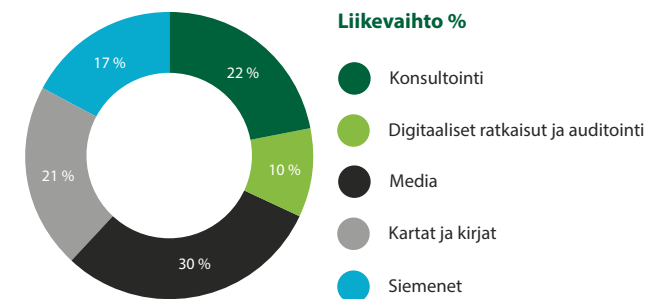
Tapio konserni kehitys

Tapio konserni

Liiketoimintojen liikevaihtojakauma

Tapio konsernin talouden avainluvut

	2019	2018	2017
Liikevaihto	12 372	9 946	9 825
Liiketulos	724	348	720
% liikevaihdosta	6,9	3,5	7,3
Tilikauden voitto	646	344	584
Sijoitetun pääoman tuotto %	6,9	3,5	7,2
Omavaraisuusaste %	61,1	61,4	60,2

Verokäsitteiden määritelmät

- Yhteisövero: Kaikki tilikauden tuloksesta kirjatut tuloverot sekä edellisten tilikausien tulojen oikaisujen takia tällä tilikaudella kirjatut tuloverot (ei sisällä laskennallisia veroja).
- Kiinteistövero: Kuntien perimät kiinteistön omistukseen perustuvat verot.
- Arvonlisäverot, nettotilitetyt: Valtiolle nettomääräisesti tilitetty, suoritettavien ja vähennettävien arvonlisäverojen erotus tilikauden verokausilta.
- Ennakonpidätykset: Verot, jotka on peritty palkoista varsinaisen verovelvollisen, pääsääntöisesti henkilökunnan, puolesta.

Konsernin verot

	2019	2018	2017
Maksettavat verot			
Yhteisövero	90	57	108
Kiinteistövero	9,7	9,6	10
Ympäristöverot	0	0	0
Maksettavat verot yhteensä	99,7	66,6	118
Kerätyt verot			
Arvonlisäverot (netto)	879	921	829
Ennakonpidätykset	1075	1 152	918
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	30,1	32,4	33
Kerätyt verot yhteensä	1 984	2 105	1 780
Maksettavat ja kerätyt verot yhteensä	2 084	2 172	1 898

Konsernin taloudelliset rahavirrat sidosryhmille

	2019	2018	2017
Asiakkaat			
Liikevaihto	12 372	9 946	9 825
Liiketoiminnan muu tuotot	615	339	289
Tavaroiden ja palvelujen toimittajat			
Materiaali- ja palveluostot	-4748	-3 818	-3 042
Liiketoiminnan muut kulut	-2 477	-2 075	-1 792
Henkilöstö			
Palkat ja palkkiot	-3970	-3 647	-3 375
Eläkekulut	-709	-662	-570
Henkilösivukulut	-98	-79	-94
Yhteensä	-4 777	-4 388	-4 039
Julkinen sektori			
Verot (tuloverot)	-81	-71	-141
Osingot osakkeenomistajille	-172	-292	0
Nettorahoituskulut	2	0	1
Investoinnit	586	654	97
Konsernin toiminnan kehittämiseen	255	-359	1 102
jääneet varat			

Sosiaalinen vastuu

Vuosi 2019 oli kasvun sekä edellisvuonna toteutettujen yritysjärjestelyjen jälkeistä rakentamisen aikaa. Liiketoimintojen integrointi vaati prosessien ja järjestelmien yhteensovittamista, mutta toi samalla mahdollisuuden selkeyttää ja yhdenmukaistaa toimintamalleja ja yhteistä tekemisen tapaa. Toimintoja organisoitiin uudelleen, organisaation rakennetta kevennettiin ja myös hallinnollisia prosesseja tehostettiin.

Henkilömäärä kasvoi vuoden aikana neljällä ja vuoden lopussa Tapiossa työskenteli 72 henkilöä. Myös vaihtuvuus kasvoi ja uusia osaajia aloitti yrityksessä vuoden aikana kaikkiaan 13. Henkilöstön keski-ikä on melko korkea, 48 vuotta, ja työsuhteet pitkiä. Henkilöstön ikärakenteen vuoksi korostuikin ennakoidun osaamisen siirron ja tulevaisuu-

den uusien osaajien kasvattamisen merkitys. Vahvaa sitoutumista työhön ja yritykseen kuvaa osaltaan se, että eläkkeelle jääneistä useimmat jatkavat työskentelyä senior advisor -roolissa.

Toimintaympäristömme elää vahvassa muutoksessa, joka sekä haastaa tekemistä että tarjoaa uusia kasvumahdollisuuksia. Kirjankustannusalan laskeva markkina vaati vuoden aikana liiketoiminnallisia uudelleenlinjauksia, eikä sopeuttamistoimenpiteiltäkään kokonaan vältytty. Vuoden aikana käynnistettiin strategian uudistustyö, johon osallistetaan henkilöstöä laajasti. Yhteisessä innovaatiopäivässä tunnistettiin ympäristön muutostrendejä ja asiakasodotusten muutoksia sekä tuotettiin uusia palveluideoita.

Arvostus ja luottamus perustana

Tapiossa olemme mukana tekemässä vaikuttavaa ja merkityksellistä työtä tulevaisuuden hyväksi. Olemme asiantuntijaorganisaatio, jossa osaava, sitoutunut ja innostunut henkilöstö on kaiken toiminnan perusta. Korostamme, että jokaisen työntekijän panos vaikuttaa organisaatiomme menestykseen. Erityisenä tavoitteenamme on kehittää organisaatiokulttuuriamme ja toimintatapojamme niin, että se luo puitteet yhteisille innovaatioille ja uudennaiselle osaamisen yhdistämiselle niin projektitoiminnassa kuin palvelujen kehityksessä. Henkilöstöjohtamisen kulmakivenä ovat henkilöstöä arvostavat ja toimivat henkilöstökäytännöt. Jokaisen kanssa käydään vuosittain

tavoite- ja kehityskeskustelu, jonka avulla suunnataan toimintaa ja kehittämistä kohti yhteisiä tavoitteita. Koko henkilöstö kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Suhtaudumme joustavasti eri elämäntilanteiden ja työn ja perheen yhteensovittamisen vaatimiin järjestelyihin, mm. osa-aika- ja etätömahdollisuuksiin ja perhevapain. Liukuva työaika sekä työaikapankki edistävät työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista. Työkykyä turvaa hyvä työterveyshuolto, jota täydentää kattava vakuutusurva.

Vuosittain päivitettävä henkilöstö- ja koulutussuunnitelma perustuu yrityksen strategiaan ja luo suuntaviivat konsernin henkilöstön osaamisen ylläpidolle ja kehittämiselle. Vuoden aikana laadittiin tasa-arvo- ja yhdenveroisuussuunnitelma, joka päivitetään kahden vuoden välein. Tasa-arvoa ja yhdenveroisuutta seurataan mm. sukupuolijakauman kautta. Vuonna 2019 henkilöstöstä 44 % oli naisia ja sama jakauma toteutuu myös johtoryhmässä. Yhtiöiden hallitustyöskentelyyn osallistuvista puolet on naisia.

Hyvinvoinnin turvaaminen toimintaympäristön muutoksessa

Työhyvinvointi, työtyytyväisyys ja toimiva johtaminen ovat tärkeitä myös työkyvyn hallinnassa. Haasteellinen vuosi näkyi myös kuormittumisena ja sairauspoissaoloja oli melko runsaasti, 4,2% kokonaistyöajasta. Tavoitteena on jatkossa saada sairauspoissaolot huomattavasti matalammalle tasolle kiinnittämällä entistä enemmän huomiota ennakointiin toimintaan ja varhaisen tuen toimivuuteen. Tiivistämme yhteistyötä työterveyshuollon, esimiesten ja työntekijöiden välillä hyvän työkyvyn varmistamiseksi, sekä lisäämme esimiesten valmiuksia tarttua havaittuihin työkykyriskeihin.

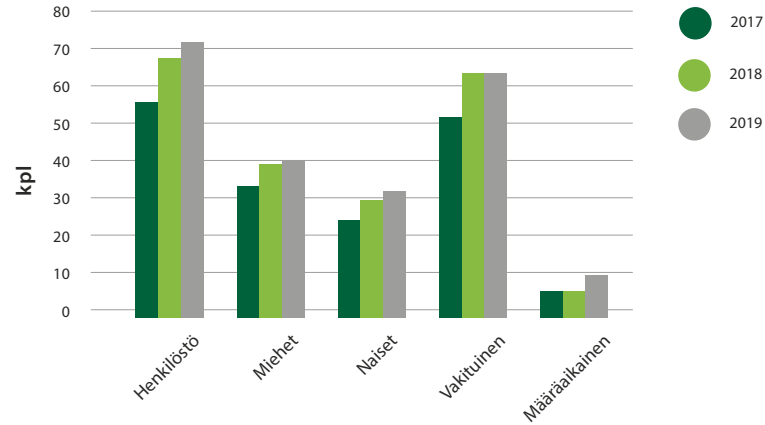
Henkilöstön hyvinvointia tuetaan myös yhteisillä työhyvinvointipäivillä, liikunta- ja kulttuuriharrastusten tuella sekä työntäjän tukemalla henkilökuntakerhon toiminnalla. Vuoden aikana järjestettiin kaksi työhyvinvointipäivää. Keväällä päivän teemana oli aivotyön ergonomia; tutustuimme aivojen merkitykseen stressinhallinnassa ja palautumisessa ja saimme käytännön työkaluja keskittymisen, ajan- ja stressinhallinnan sekä palautumisen parantamiseen.

Organisaation toimivuutta seurataan vuosittain toteutettavalla henkilöstötyytyväisyyskyselyllä. Panostamme erityisesti tulosten hyödyntämiseen toiminnan kehittämisen välineenä kaikilla organisaatiotasolla. Viimeisimmän kyselyn pohjalta on kiinnitetty erityistä huomiota vuorovaikutuksen lisäämiseen ja sisäisen viestintään, työn kuormitustekijöiden vähentämiseen sekä riittävään resursointiin. Avokonttorin työympäristöä kehitettiin parantamalla työtilojen toimivuutta ja työrauhaa. Työskentelyolosuhteita ja työturvallisuutta parannettiin myös siemenkeskuksessa, missä vanhan karistamon käytöstä luovuttiin ja investoitiin uuteen karistuslinjaan.

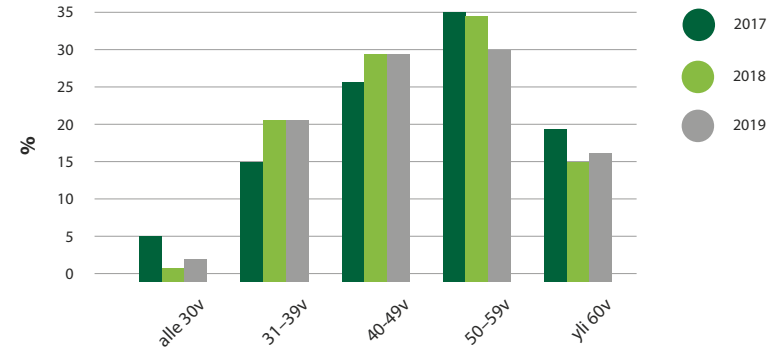

Henkilöstö lukuina

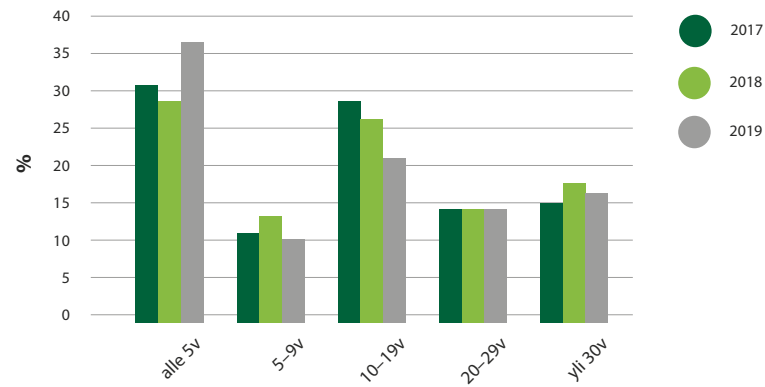
Henkilöstö

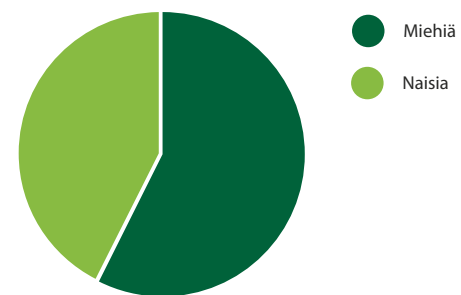
Henkilöstön ikärakenne

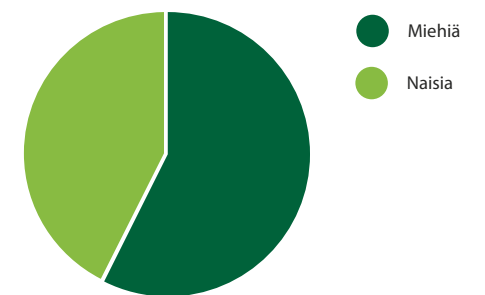
Henkilöstön palvelusvuodet

Henkilöstön sukupuolijakauma

Johtoryhmän sukupuolijakauma

Ympäristövastuu

Tapion toiminnan suurimmat ympäristövaikutukset ovat välillisiä. Ne syntyvät, kun asiantuntemuksemme jalkautuu käytäntöön esimerkiksi kestävän metsänhoidon toimenpiteinä ja metsien kasvun tukemisenä. Näitä vaikutuksia on kuvattu tarkemmin sivuilla 4–10. Toimintamme suorat ympäristövaikutukset syntyvät siemenviljelyssä ja toimistotyössä, joiden ympäristöjalanjälkeä pyrimme pienentämään jatkuvasti.

Siemenliiketoiminta

Toimintamme suurimmat suorat ympäristövaikutukset syntyvät siementuotannossa. Omistamme Etelä- ja Keski-Suomessa 36 siemenviljelystä, joiden pinta-ala yhteensä on 480 hehtaaria. Viljelemme koivun siemeniä kasvihuoneissa Oitin Siemenkeskuksessamme.

Siemenkeskuksessa investoimme uuteen energiatehokkaaseen käpyjen karistuslinjaan, jolla korvattiin vanha karistamo. Uudistuksella pystytään vähentämään polttoöljyn kulutusta vuosi tasolla 5-10.000 litraa. Siementuotannon kiinteistöillä, siemen karistamossa ja koneissa käytetään kevyttä polttoöljyä ja dieselöljyä yhteensä noin 15 000 litraa vuodessa. Sähkönkulutus on noin 250 000 kilowattituntia vuodessa. Kiinteistön pohjavettä käytetään kasteluun kasvihuoneissa, joissa kasvatetaan koivua. Myyntikelpoinen puuainekas siemenviljelyksiltä myydään energia- tai metsäteollisuudelle. Karistetut kävyt menevät polttoon.

Siemenviljelmien hoidolla ja tuhojen torjunnalla saadaan lisätyä siementen tuotantoa. Viljelmillä käytetään torjunta-aineita tuholaisten ja pintakasvillisuuden torjuntaan. Kuusen käpytuhoja aiheuttavaa käpykoisaa torjutaan biologisella torjunta-aineella. Kuusen ja männyn siemenviljelyksillä käytämme gibberelliinihormonia kukkimisen lisäämiseksi. Vuosittain käytettävä lannoitemäärä viljelmillä on 20–70 tonnia.

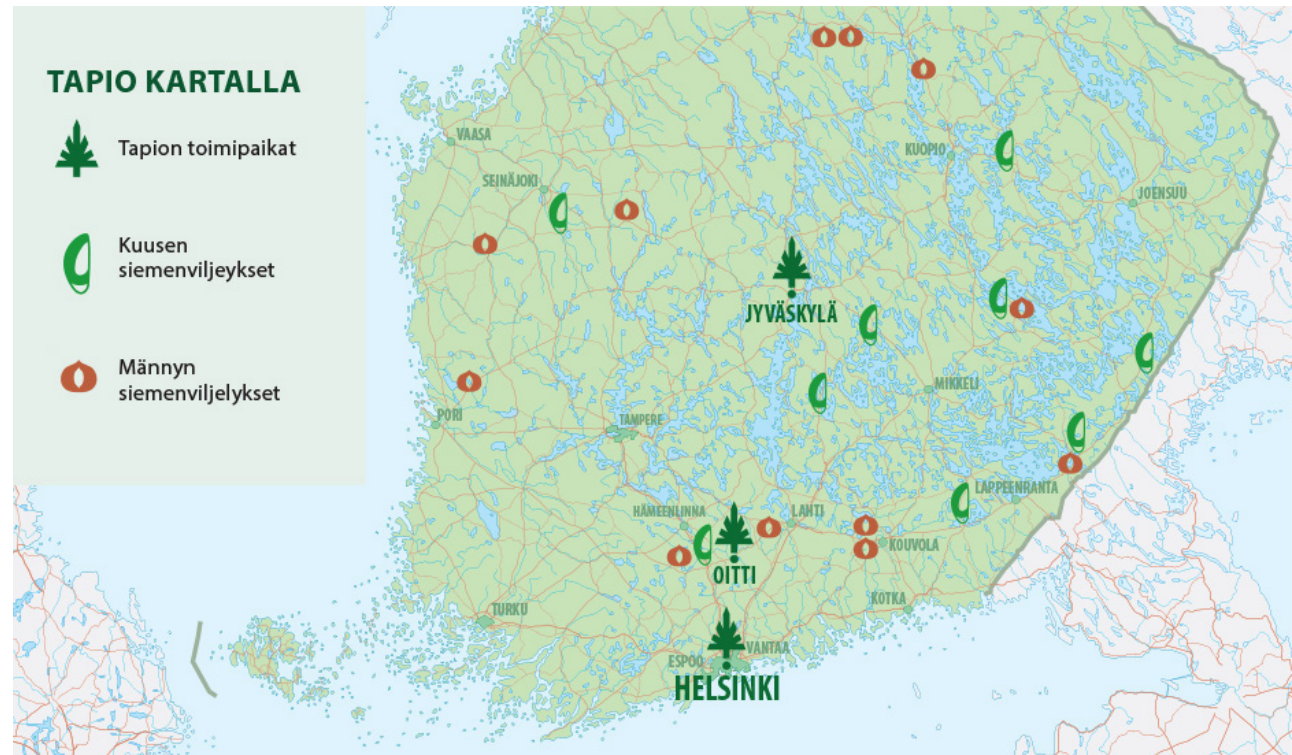
Siemenviljelmillä jatkettiin yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa laajaa kuusen kukittamisen ja käpytuholaisten torjunnan tutkimushanketta. Käpytuholaisten torjuntahankkeen sivutuotteena löytyi toimiva torjunta-aine myös kuusen neulaspiistiäiselle, joka lämpimän kesän 2018 jälkeen oli runsastunut merkittävästi muun muassa nuorilla kuusen siemenviljelyksillä.

Omistimme 1990-luvun alkuun saakka taimitarhoja, joista kahdella on käynnissä ELY-keskuksen hyväksymä riskienhallinta- ja pohjavesientarkkailuohjelma.

Media ja kirjat

Julkaisutoiminnan merkittävin ympäristövaikutus aiheutuu välillisesti lehtien, kirjojen ja karttojen painatuksessa, mihin haluamme vaikuttaa käyttämällä sertifioituja painotaloja. Metsälehti ja Metsälehti Makasiini painetaan PEFC-sertifioidulle paperille painotalossa, jolle on myönnetty Joutsenmerkki ja ISO 9001 ja ISO 14001 laatu- ja ympäristösertifikaatit. Myös Tapion Metsätietokirjat tullaan jatkossa painamaan PEFC- tai FSC-sertifioidusta puusta tehdylle paperille.

Siirryimme Metsälehden tilauskampanjoissa uuteen käytäntöön. Näytelehtiä ei enää pakata tarjouskirjeen kanssa muoviin, vaan tarjous painetaan lehteen liitettävään lisäkanteen. Näin korvasimme paperilla lähes 200 000 muovikäärettä.

Siemenkeskuksessa investoimme uuteen energiatehokkaaseen käpyjen karistuslinjaan, jolla korvattiin vanha karistamo. Uudistuksella pystytään vähentämään polttoöljyn kulutusta vuositasolla jopa 10 000 litraa.

Materiaalien käyttöön vaikutamme seuraamalla varastoja ja optimoimalla painosmääriä. Resurssitehokkuutta ja seurantaa parannettiin siirtämällä kaikki painotuotetoimintamme samaan varastointi- ja logistiikkapaikkaan Hyvinkäälle. Alihankkijamme lähettävät meille vuosittain tiedon menneiden tuotteidemme pakkausten kilomääristä, jotka raportoimme Rinki Oy:lle

Toimistolla

Toimiston energiankulutus vuonna 2019 oli noin 37 143 kilowattituntia. Tämä on 1 140 kilowattituntia vähemmän kuin viime vuonna. Energia-

tehokkuustoimien ohella merkittävin toimiston ilmastoteko on vihreään sähköön siirtyminen. Veimme ehdotuksen siirtymisestä taloyhtiön yhtiökokoukselle, jonka päätöksestä isännöitsijää on pyydetty hankkimaan tarjous vihreään sähköön siirtymisestä

Tietoturva- ja toimistopaperia hävitetään Tapiossa vuosittain 8 640 litraa. Tuhottavaa arkistomateriaalia oli 2 880 litraa. Paperitilustusten määrä kasvoi viime vuodesta, sen ollen 121 639 arkkia. Käyttämämme tulospaperi on FSC-sertifioitua. Kierrätämme toimistolla paperin, pahvin, biojätteen, lasin ja metallin. Emme käytä toimistolla kertakäyttöastioita.

Uudelleen käytämme mahdollisuuksien mukaan postitukseen tulleet pakkausmateriaalit.

Toimistomme sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien päässä ja meillä on vain muutama autopaikka varattuna henkilökuntaa varten. Työntekijämme suosivat julkisten kulkuneuvojen käyttöä. Suosimme ja kannustamme toisiamme portaiden käyttöön hissien sijaan. Toteutamme paljon kokouksia etäyhteydellä ja voimme työskennellä etänä. Olimme mukana kilometrikisassa, joka on pyöräilyyn kannustava leikkimielinen kilpailu.

Valtio-omisteisten yhtiöiden raportointia ohjeistetaan valtion omistajapolitiikkaa koskevissa periaatepäätöksissä. Raporttimme noudattaa soveltuvin osin vuoden 2011 periaatepäätöksen liitteen mukaista mallia listaamattomien valtio-omisteisten yhtiöiden yritysvastuuraportoinnista. Raportti kattaa koko konsernin yritys vastuutiedot. Tapion yritys vastuuraportoinnin tavoitteena on tuottaa sidosryhmillemme kattavasti tietoa toimintamme yhteiskunnallisista vaikutuksista.

Raportti on luettavissa sähköisessä muodossa www.tapio.fi -sivustolla.
Otamme mielellämme vastaan raporttiin liittyvää palautetta osoitteeseen tapio@tapio.fi